

Tiedotustutkimus ilmestyy ensi vuonnakin

■ Tiedotustutkimus ilmestyy ensi vuonnakin. Suomen Akatemian yhteiskuntatieteellinen toimikunta on myöntänyt Tiedotusopilliselle Yhdistykselle tulevan vuoden toimintamäärärahat.

Yhteiskuntatieteellinen toimikunta rahoittaa tieteellisiä seuroja noin puolellatoista miljoonalla markalla. Siitä valtaosa kohdistetaan seurojen näkyvimpään toimintaan, aikakauslehtien julkaisemiseen. Tämän rahoituksen varassa ilmestyy parikymmentä vähintään nelinumeroista lehteä, joiden yhteinen sivumäärä on vuodessa noin 8.500.

Määrärahojen käsittelyn yhteydessä nousee vuosittain esille kysymys siitä, tarvitaanko näin monta lehteä. Voitaisiko niitä yhdistämällä ja julkaisukynnystä nostamalla säästää rahaa ja samalla kohentaa tieteellistä tasoa? Epäilemättä, mutta kannattaisiko se?

Jos yhdistetään kaksi lehteä, joudutaan joko lisäämään numeroiden määrää, tekemään paksumpia lehtiä tai tiukentamaan julkaistavien kirjoitusten karsintaa. Kaksi edellistä vaihtoehtoa johtaisi tilausmaksujen kohoamiseen ja vähentäisi levikkiä. Kustannussäästöä syntyisi lähinnä siitä, että entistä harvemmat kirjoittajat tavoittaisivat entistä suppeamman yleisön.

Tieteen tarkoitus toteutuu osaltaan julkisuuden kautta. Tutkijoiden näkökulmasta se edellyttäisi riittävästi käyttökelpoisia kanavia tulosten ja tulkintojen esittämiseen ja tiedettä koskevan keskustelun käymiseen. Aikakauslehdet toimivat tieteellisen julkisuuden areenana paljon paremmin kuin laitosten julkaisusarjat.



Parhaillaan on käynnissä kaksi toisiinsa kytkeytyvää prosessia, joiden tuloksena ratkeaa Suomen suhde yhdistyvään läntiseen Eurooppaan. Yhtäällä neuvotellaan Euroopan Liiton kanssa jäsenyyden ehdoista ja toisaalla suostutellaan kansalaisia hyväksymään tai hylkäämään jäsenyys tulevassa kansanäänestyksessä. Joukkoviestimet ja journalistit ovat keskeisessä asemassa kansakunnan sisäisen prosessin areenana ja ohjaajana.

Helsingin yliopiston viestinnän laitoksen ja Tampereen yliopiston tiedotusopin laitoksen yhteistyönä toteutetaan tutkimushanketta, jossa useasta näkökulmasta lähestytään viestinnän roolia kansallisessa Eurooppa-prosessissa. Hankkeen rahoittaa Suomen Akatemian yhteiskuntatieteellinen toimikunta.

Tiedotustutkimuksen tämän numeron artikkelit perustuvat pääasiassa hankkeen esitutkimukseen. Ullamajja Kivikuru luo artikkelissaan katsauksen Suomessa ja osin myös muissa Pohjoismaissa tehtyihin EY-julkisuuden tutkimuksiin ja niiden keskeisiin tuloksiin. Hän painottaa erityisesti kansalaisten ja kansalaisyhteiskunnan näkökulmaa EY-prosessiin.

Tuomo Mörä raportoi tutkimustaan, jossa hän on selvittänyt suomalaisen valtajulkisuuden EY-juttujen syntyprosessia yksilötasolla, mediarutiinien, journalistin oman organisaation sekä lähteiden ja muiden ulkopuolisten tekijöiden tasolla. Aineistona olivat journalistien puolistrukturoidut teemahaastattelut.

Heikki Heikkilän artikkeli perustuu hänen esitutkimusosuuteensa, jossa analysoitiin 20 kuukauden ajalta kymmenen tiedotusvälineen ”EY-agendoja” ja pyrkimyksiä itsenäiseen merkityksenantoon.

Sirpa Puhakka analysoi narratologisen käsiapparaatin avulla eduskuntapuheiden muuntumista journalistiseksi tekstiksi. Hänen kohteenaan on Vasemmistoliiton tekemän EY-välikysymyksen käsittely eduskunnassa ja Helsingin Sanomien sekä Kansan Uutisten uutissivuilla.

Eri suunnista EY-prosessia lähestyvien artikkeleiden tarjoamaa kuvaa laajentaa vielä ulkoministeriön integraatitiedottajalle annettu viimeinen sana.



Tämä lehtemme numero on nykyisen toimituksen viimeinen. Kaksi vuotta on varmaan sekä lehden, sen yleisön että päätoimittajan kannalta sopivan pituinen aika tehdä tie-teellistä lehteä. Tehtävä on ollut antoisa ja mielenkiintoinen. Toimitustyötä on helpottanut kohtalainen kirjoitusten tarjonta. Kaikki tarjottu ei ole mahtunut lehteen.

Aktiivisen ja lehden kehittämisestä kiinnostuneen toimituksen kanssa on ollut ilo työskennellä. Ratkaisevan tärkeä lopputuloksen kannalta on ollut ammattitaitoisten ja innostuneiden toimitussihteereiden Esa Sirkkusen ja Risto Kuneliuksen panos. Esitän koko toimitukselle parhaat kiitokseni yhteistyöstä.

Pertti Suhonen